

Una inclusió curricular contra la lgtbifobia

- Levante Castelló - 22/05/2017

6. LUNES, 22 DE MAYO DE 2017

Levante EL MERCANTIL VALENCIANO

Opini3n y participaci3n

UNA INCLUSI3N CURRICULAR CONTRA LA LGTBIFOBIA

TRIBUNA
Consol Aguilar

Catedr3tica del Departamento de Educaci3n
de la Universitat Jaume I de Castell3

Una an3lisi dels continguts curriculars de la formaci3n inicial de mestres, ens mostra que la diversitat sexual com a part dels drets humans, de la igualtat, est3 pr3cticament exclosa. Per educar en la igualtat, pr3viament, el professorat ha d'estar sensibilitzat i format per combatre la lgtbifobia (f3bia a lesbianes, gais, transsexuals, bisexuals i intersexuals), afavorint una educaci3n realment democr3tica, cr3tica i igualit3ria per defensar el contingut de la Declaraci3n Universal dels Drets Humans: tots els 3ssers humans neixen lliures i iguals sense distinció. La diversitat sexual ens afecta a tota la ciutadania independentment de la nostra condici3n sexual. Cal treballar des de la normalitzaci3n, des del respecte i el professorat ha d'estar sensibilitzat i format per poder detectar els casos de discriminaci3n per diversitat sexual i poder actuar de manera adequada; ha de disposar d'eines conceptuals i pr3ctiques. I consegüentment tamb3 el professorat de formaci3n inicial.

El Consell de Drets Humans de Nacions Unides va aprovar el 26 de setembre en 2014 una resoluci3n per combatre la viol3ncia i la discriminaci3n per orientaci3n sexual i identitat de g3nere. En relaci3 a la igualtat de g3nere l'articulat de la Llei d'Igualtat recull la necessitat d'integrar-la en la formaci3n del professorat. Enguany a finals de març, el parlament valenci3 va aprovar la Llei Integral de Transsexualitat, reconeixent el dret a la identitat i a l'expressi3 de g3nere. Un any abans, el 2016, s'establí en polítics educatiu valenci3 el Protocol d'acompanyament per garantir el dret a la identitat de g3-

nere, l'expressi3 de g3nere i la intersexualitat. El nostre compromís com a educadors i educadores, independentment de la nostra opci3 sexual, no 3 negociable. 3s imprescindible educar-nos i educar en el respecte a la diversitat sexual perquè forma part dels drets humans de tota la ciutadania. Les conseqü3ncies escolars de l'assetjament hom3f3b i transf3bic s3n brutals, les agressions es produeixen en els centres, tamb3 manifesta rebuig a la diversitat sexual, així ho mostren diverses investigacions i informes sobre bullying de diverses universitats o de la UNESCO. Un document recomanable per al professorat 3s *Abranzar la diversitat: propuestas para una educaci3n libre de acoso homof3bico y transf3bico* (2015). Podem citar algunes dades recollides en totes aquestes investigacions i que, tamb3, han recollit alguns mitjans de comunicaci3: el 57% dels xics i xiques adolescents gais, lesbianes o transsexuals han patit agressions a l'escola, en 2014 les agressions hom3fobes van ser el principal "delicte d'odi" denunciat a Espanya; el 2015 Alan, un menor transsexual de 17 anys es va suïcidar com a conseqü3ncia de l'assetjament escolar a Barcelona. Parlem d'un tema educatiu urgent que abasta altres aspectes com, per exemple, l'absentisme escolar o el ciberassetjament i, el m3s important, les seues conseqü3ncies en el benestar f3sic i psíquic de l'estudiantat.

Segons l'informe anual sobre homof3bia promogut per l'Associaci3 Internacional de Gais i lesbianes (ILGA) la llista de països que penalitzen amb la pena de mort les relacions homosexuals, va en augment; el 2015 l'homosexualitat seguia sent il·legal a 80 països, m3s d'un terç dels països del m3n consideren il·legals les relacions consentides entre persones del mateix sexe. En els 3ltims anys hem vist altres mostres hom3fobes com, per exemple, el rebuig per ser gai de l'ambaixador proposat davant el Vatic3

per Holland, o la massacre d'Orlando. M3s properes hem viscut les declaracions del cardenal arquebisbe de Val3ncia Cañizares, cridant a desobeir les lleis inspirades en la "ideologia de g3nere", com a conseqü3ncia de la preparaci3 de l'actual Llei Integral de Transsexualitat que, afortunadament, ha acabat amb la patologitzaci3 trans. Actituds de resist3ncia hom3foba al canvi social com les assenyalades apareixen, fins i tot, en els llibres de literatura infantil i juvenil, encara que siguin llibres de qualitat liter3ria i est3tica inqüestionable, 3s a dir en llibres que haurien de normalitzar la diversitat sexual amb la seua inclusi3 a les biblioteques d'aula i escolars en general. Dos exemples, un dels llibres m3s censurats en la hist3ria de la censura als Estats Units 3s *Tres amb Tango*, un delici3 llibre sobre l'adopci3 homosexual protagonitzada per dos pingüins. El 2015 l'alcalde de Ven3cia, Luigi Brugnaro, tamb3 ho va prohibir a les escoles al costat d'altres llibres que incloïen l'homosexualitat i les famílies LGTBI. Un altre dels llibres m3s problem3tics ha estat *Rei i Rei*, que planteja el matrimoni homosexual i ha generat pol3miques als Estats Units (judicis inclosos) i el Regne Unit, fins i tot el 2008 va desencadenar la fúria de la ultradreta vienesa per una adaptaci3 teatral per a nens i nenes. Recordem que a Espanya el Parlament va aprovar el 2005 el matrimoni homosexual per3 encara, cada any, assistim a casos de discriminaci3 de famílies homoparentals a l'hora de matricular els seus fills o filles en alguns centres privats o pol3miques sobre textos hom3fobs en alguns llibres de text.

Hem d'educar en la inclusi3 de la diversitat LGTBI des de la normalitzaci3. Dues persones a les que estimo molt van ser els primers homes que es van casar a Castell3. Ho van fer per un clar posicionament a favor de la llibertat de triar dels 3ssers hu-

mans, en igualtat, des de la diversitat sexual. Perquè el seu casament no fos un circ, no m3s vam assistir els seus familiars i amics i amigues. Una velleta encisadora va insistir a entrar per presenciar el casament a l'ajuntament. No va entrar perquè el casament era íntim, per3 quan la cerim3nia es va acabar, la deliciosa velleta formava part a la porta de l'ajuntament d'un grup d'energúmens que cridava procacitats, insults, mostrant que el que pretenia quan volia participar, era avortar un acte lliurement decidit, legal i digne. Aquestes persones que pretenen imposar el seu posicionament personal, religi3, a la resta de la ciutadania s3n realment el problema.

He tingut estudiants, homes i dones valents i valentes, que han sortit de l'armari a classe perquè volen viure com a mestres sense amagar a l'escola la seua condici3 sexual, perquè volen viure a l'escola amb naturalitat. A la nostra universitat hi ha professorat heterosexual i LGTBI. En alguns casos han decidit sortir de l'armari, en altres no. La condici3 sexual no marca al professorat com a ensenyants, per3 si que ho fa la seua compet3ncia professional i la seua qualitat humana. Tractar la diversitat sexual com un problema 3s un greu error, perquè la diversitat, tamb3 la sexual, ens enriqueix a tots els 3ssers humans. Som diferents, diversos i, tamb3, som iguals. Igualtat des de la diversitat. Tenim la sort de comptar amb una normativa legal, d'un articulat educatiu, que ens facilita la inclusi3, la normalitzaci3 en la vida quotidiana i en el currículum escolar de la diversitat LGTBI. Per3 a les aules la responsabilitat 3s nostra. El nostre compromís com a ciutadania i com a professorat pot transformar el m3n en qu3 vivim en un lloc millor, menys desigual, m3s digne per a tot-hom. Com defensava Paulo Freire, "Educaci3 no canvia el m3n: canvia les persones que canviaran el m3n".